

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3655/2019
06.03.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Херцег, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1842/19 од 30.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 06.03.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1842/19 од 30.05.2019. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1842/19 од 30.05.2019. године, ставом првим изреке жалба туженог је делимично одбијена, а делимично усвојена, па је пресуда Вишег суда у Новом Саду П 1473/18 од 26.02.2019. године потврђена у ставу другом изреке којим је обавезан тужени да тужили исплати износ од 14.288.366,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, а преиначено решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде тако што је обавезан тужени да тужили на име трошкова парничног поступка исплати износ од 416.415,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013-УС, 55/2014,

87/2018, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене која је од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1, у вези члана 396. ЗПП на коју се ревизијом указује. Другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби. Наводима ревизије тужени заправо оспорава правилно и потпуно утврђено чињенично стање и ставља примедбе на оцену изведених доказа из члана 8. ЗПП, из којих разлога се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила и њена покојна мајка ББ, преминула ...2013. године, су биле сувласнице кат. парц.бр. ... КО ... површине 3ха 36а 13м². Почев од 1994. године продавале су делове наведене катастарске парцеле као плацеве за градњу. Решењем Основног суда у Новом Саду О 6424/13 од 11.06.2014. године тужила је оглашена законским наследником на заоставштини њене мајке, те је у јавне књиге уписана као носилац права својине на спорној непокретности.

У току 2006. године извршене су и спроведене парцелације кат.парц. ... КО ..., површине 53а 59м², власништво тужиле и њене мајке, када је у складу са тадашњим урбанистичким планом формирана и кат.парц. ... КО ... површине 42а 97м².

Спорна кат. парцела је у целости у саставу Улице ... у ... и комплетно је опремљена инфраструктуром (водоводом, електроенергетском, телекомуникационом и гасном) док је саобраћајна површина изграђена од асфалтног застора. Улицу користи неограничен број лица за јавни саобраћај, иста у природи представља добро од јавног интеса.

Према Плану Генералне регулације насељеног места ... "Службени лист Града Новог Сада" бр. 27/15 и 14/17) парцела бр. ... КО ... је целом површином јавно грађевинско земљиште издвојено за јавну саобраћајну површину (улицу ...). Ограде суседних кат.парцела (неизграђених плацева са нелегално и легално изграђеним стамбеним објектима за породично становање) представљају фактичку регулациону линију која се у целости поклапа са планском регулационом линијом (с обзиром да је плански акт накнадно усклађен са фактичким стањем на терену).

Тржишна вредност непокретности износи 4.097.61 динара/м² (односно 34,71 евро/м²). Умањење тржишне цене због изграђене инфраструктуре износило би 24 евро/м², односно укупно 12.186.501,69 динара.

Тужили и њеној мајци је пресудом Вишег суда у Новом Саду П 206/15 од 18.02.2016. године досуђена, између осталог, и накнада за фактички експроприсано земљиште-кат.парц. бр. ... КО ..., површине 53 ара 59 м², од које кат.парцеле је део у површини од 810м², након деобе, у саставу предметне кат.парцеле бр. ... КО Када се од парцеле бр. ... одузме део од 810 м² за коју је напред наведеном пресудом досуђена накнада, преостаје површина од 34 ара 87 м², чија тржишна вредност у време пресуђења износи 14.288.366,00 динара.

Ради регулисања фактичког стања поседа, тужила и купци плацева, на којима су претежним делом нелегално или легално саграђене породичне стамбене зграде, су решењем Основног суда у Новом Саду Р1 10/17 од 05.04.2017. године регулисали међусобне имовинске односе (прихватајући у потпуности фактичко стање на терену које је установљено на основу уговора и градње), тако да је тужила остала у својини предметне кат.парцеле ... у целости.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови оценили да је тужени у обавези да накнади тужили тржишну вредност спорне парцеле бр. ... КО ..., као накнаду за фактички експроприсану непокретност.

Чланом 1. Протокола бр. 1 у Европску конвенцију о људским правима прописано је право на заштиту неометаног уживања имовине. Примена овог члана у погледу мешања у неометано уживање имовине захтева успостављање равнотеже између општег интереса заједнице и интереса појединца. Лишавање неког лица његове имовине без исплате новчаног износа који одражава вредност својине свакако представља несразмерно мешање јавне власти и води повреди права на имовину.

Према члану 58. став 2. Устава Републике Србије, до дозвољеног одузимања права својине, које не представља повреду права на имовину, може доћи под кумулативно испуњеним условима: да је учињено у јавном интересу, утврђеном на основу закона, и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне.

Одредбом члана 2. став 6. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010-УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013-УС, 50/2013-УС, 54/2013- Решење УС, 98/2013- УС, 132/2014, 145/2014) који је био снази у време усвајања Плана генералне регулације насељеног места ... („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 27/15 и 14/17), прописано је да је површина јавне намене простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина, за које је предвиђено утврђивање јавног интереса у складу са посебним законом (улице, тргови, паркови и др).

Сходно одредби члана 10. став 2. Закона о јавној својини („Службени гласник Републике Србије“, бр. 72/11, 88/2013, 105/2014), добрима у општој употреби у јавној својини, у смислу тог закона, сматрају се оне ствари које су због

своје природе намењене коришћењу свих и које су као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мостови и тунели на јавном путу, прузи или улици, улице, тргови, јавни паркови, гранични прилази и др). Према ставу 7. истог члана, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају парцела бр. ... КО ... у власништву тужиле је приведена урбанистичкој намени за јавну саобраћајну површину и целом површином представља улицу На тај начин извршена је фактичка експропријација, која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно о његовом изузимању из поседа. На тај начин је тужила као власник онемогућена у вршењу својих власничких права из члана 3. Закона о основама својинскоправних односа и није у обавези да трпи штетне последице зато што надлежни орган туженог није спровео управни поступак и донео решење о експропријацији (изузимању из поседа), које би било основ за исплату новчане накнаде.

Такође, на право тужиле на новчану накнаду није од утицаја ни то што пренос права власништва на спорним парцелама није извршен и формално-правно, јер се парцела у јавним евиденцијама непокретности и даље налази у својини тужиле. Ово због тога што је спорна парцела у тренутку формирања улице по сили закона прешла у јавну својину. При том је и по Плану генералне регулације насељеног места ... („Службени лист Града Новог Сада“ бр. 27/15 и 14/17) спорна парцела представљала земљиште које се налази у зони новог породичног становања и пословања са становањем, а по намени је јавна саобраћајна површина – улица ..., није намењена за изградњу и приведена је урбанистичкој намени за јавну саобраћајну површину, предвиђеној овим Планом.

Правилно су нижестепени судови применом материјалог права, сходно одредби члана 42. Закона о експропријацији утврдили висину накнаде за фактички одузето земљиште у висини његове тржишне вредности и на тако одређени износ накнаде тужили досудили законску затезну камату од дана пресуђења па до исплате у смислу члана 277. Закона о облигационим односима.

Неосновани су наводи ревизије којима се оспорава правилна примена материјалног права. Ово тим пре што се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које наводе од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби је образложено ценио другостепени суд. У преосталом делу ревизија оспорава правилност утврђеног чињеничног стања и ставља примедбе на оцену доказа из члана 8. ЗПП, због којих се ревизија не може изјавити према члану 407. став 2. ЗПП.

Правилна је одлука о трошковима поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 401. тачка 3. у вези чланова 153, 154, 163. ЗПП и члана 165. ЗПП, сходно успеху странака у првостепеном и другостепеном поступку, правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић